

РЕШЕНИЕ

№ 644

гр. София , 14.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на деветнадесети април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Нели Куцкова
Членове:	Яна Вълдобрева Мария Яначкова

като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело № 20201000503017 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 156 от 9 януари 2020г. по гр. д. № 4117/2020г. Софийски градски съд, I ГО, 10 състав е осъдил „Асиром Виена Иншурънс Груп“ , Румъния, гр. Букурещ, бул. Карол I № 31 - 33, Сектор 2, да заплати на Й. Б. Й., както следва: на основание чл.432, ал.1 КЗ сумата от 47 104, 25 лв., представляваща неплатена част от обезщетение за неимуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за произшествие, осъществено на 12.09.2016г., заедно със законната лихва от 08.09.2017г. до окончателното плащане, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 2 536, 35 лв., представляваща съдебни разноски, като отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер от 120 000 лв.; осъдил ответника да заплати на адв. Ж. Т. (както е изменено решението в частта за разноските), на основание чл. 38, ал. 2 ЗА, сумата от 1 542, 66 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ; осъдил ответника да заплати по сметка на Софийски градски съд на основание чл.78, ал.6 ГПК сумата от 844, 17 лв., представляваща дължима държавна такса.

„Асиром Виена Иншурънс Груп“ е подал въззивна жалба срещу

решението на първоинстанционния съд по гр. д. № 4117/2018г. на СГС, ГО, 10 състав, в неговата осъдителна част С доводи, концентрирани върху нарушение на чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД, както и процесуални нарушения при оценката на заключението на комплексната експертиза, иска отмяна на решението в обжалваната му част и отхвърляне на иска.

Й. Б. Й. е подал отговор на въззивната жалба, с който е оспорил основателността й.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ищеца е възникнало вземане по чл. 432 КЗ в размер на 120 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, вследствие естеството и тежестта на травматичните увреди; претърпените болки и страдания, техния интензитет и продължителност, начина на лечение, общата продължителност на възстановителния период, през който ищецът е бил и обездвижен, съпроводено от съответни неудобства, усложненията, свързани с двигателната активност, паметта и задуха, смяната на стереотипа на живот. Съдът е приел още, че възражението за съпричиняване – поради пътуване с непоставен предпазен колан – е основателно, тъй като с оглед механизма на ПТП пострадалият е щял да получи по-малко по брой и тежест травми, поради което е намалил определеното обезщетение с 20 % и е присъдил обезщетение след приспадане и на платена доброволно сума от 48 895, 75 лв., като е присъдил, с оглед диспозитивното начало, е присъдил законна лихва от момента, от който тя се търси.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо в обжалваната част, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото за частично неправилно в обжалваната част.

Пред съда е бил предявен иск при правна квалификация чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 120 000 лв. ведно със законната лихва от 08.09.2017г. (вж. молба на ищеца, представена в съдебно заседание на 29.05.2019г.). Пред въззивния съд висиящността на спора е пренесена за част от размера на иска за заплащане на

обезщетение за неимуществени вреди – за присъдената сума от 47 104, 25 лв., съобразно обжалваемия интерес.

В случая се твърди, че процесното застрахователното събитие е ПТП от 12.09.2016г., при което е причинено непозволено увреждане на ищеца (роден на 06.02.1959г.).

Установява се от неоспореното заключение на съдебно-медицинската експертиза, изготвено от вещо лице ортопед - травматолог въз основа на събраните по делото доказателства и след преглед на ищеца, неоспорено от страните, от чийто фактически констатации следва да изходи и въззивният съд в правоприлагащата си дейност, че вследствие на претърпяното ПТП на 12.09.2016г. той е получил следните травматични увреждания: тежка черепно-мозъчна травма, довела до опасност за живота, изразяваща се в: „Двустранно счупване на лявата теменна и слепоочна кост на черепа. Мозъчна контузия. Интрацеребрален хематом. Рана на главата; тежка гръдна травма, довела до трайно затрудняване движението на снагата, за срок, продължителност от 30 дни – до 4 месеца: Счупване от 8 до 12 ребра вдясно. Контузия на белия дроб и плеврален излив. Двустранна ателектаза (затруднение на дишането). Пострадалият е получил и травми на опорно-двигателния апарат, довели до трайно затруднение на десния долен крайник за срок от 3 месеца поради счупването на дясната срамна и дясната седалищна кост. Счупването на дясната тазобедрена ямка е довело до трайно затруднение на десния долен крайник за срок от 5 месеца, а полученото счупване на напречния израстък на 3 поясен прешлен е причинило болки и страдания. Спешна медицинска помощ и първоначално лечение пострадалият е получил в МБАЛ гр.Русе. В хода на лечението са установени настъпили постравматични усложнения: двустранен „хидроторакс“ (вътрегръден излив) и „двустранна ателектаза“ (липса на дишане). Поставен е на строг постелен режим и е проведена инфузионна, антикоагулантна, антибиотична, седативна и обезболяваща терапия. Дихателната дейност на пострадалия се е осъществявала чрез апаратна вентилация и дирижирано дишане. След стабилизиране на общото състояние, на 19.09.2016г. пострадалият е бил транспортиран и е приет за лечение в Неврохирургичната клиника на МБАЛ „Св.Анна“ Варна по повод установен интрацеребрален хематом. Там са били извършени нови специализирани изследвания и консултации със специалисти, извършено е наблюдение и е продължено медикаментозното лечение. Окончателно пострадалият е изписан с подобрение от болницата на 26.09.2016г., като лечението му е продължило в домашни условия. Амбулаторното лечение е продължило 6 месеца, след което пострадалият е бил освидетелстван от ТЕЛК, като с Експертно решение от 06.04.2017г. за получените телесни увреждания и настъпилите усложнения – след 6 месечното лечение е бил продължен болничният му отпуск с още 2 месеца. Общо лечебният и

възстановителен период на всички травматични увреждания при ищеца е приключил за срок от 8 месеца. През посочения период той е търпял болки и страдания, като през първите 2 - 3 месеца непосредствено след злополуката и около 2 месеца по време на проведената рехабилитация на таза и увредените крайници - болките на ищеца са били с по-интензивен характер. Извън тези периоди той е търпял периодично явяващи се болки, които са го принуждавали често да ползва седативни и обезболяващи медикаменти. След 6-я месец болките са станали само спорадични и то при рязка промяна на времето, преминавали са след прием на аналгетици. Наред с претърпяните болки, в продължение на първите 2 месеца ищецът е провеждал лечението си повече на постелен режим, а след 4-я месец е започнал да се придвижва с помощта на патерици, тъй като е имал забранителен режим да натоварва до края на 5-я месец десния си крак поради фрактурата на дясната тазобедрена ямка и едностранните фрактури на таза. През този период пострадалият определено е имал затруднения при придвижване и обслужване в ежедневието, затова е ползвал чужда помощ от семейството си. При прегледа от 11.05.2019г. състоянието му е стабилизирано. Той е адекватен, но слабо помни случилото се. Оплаква се от периодично главоболие, често безсъние и често нарушение на паметта. Съобщил е, че се е наложило да промени професията си, поради силни болки в поясната област и дясната тазобедрена става. В окосмената част вляво на теменната област има и остатъчен белег от рана – 5 см, зараснала първично. Счупените кости на черепа са зараснали, без постравматична неврологична симптоматика от претърпяната черепно-мозъчна травма. Счупените ребра са зараснали с малка остатъчна деформация, а дихателната дейност - възстановена. Възможно е пострадалият да има „задух“ при физическо напрежение и усилена работа поради установените сраствания от гръдната травма. Счупените кости на таза са зараснали окончателно. В областта на дясната тазобедрена става вече има оформени артрозни изменения, като последствие от фрактурата на дясната главулечна ямка. Ищецът се придвижва самостоятелно, без помощни средства, но с видимо накуцваща походка надясно, трудно кляка и трудно изкачва стълби.

От показанията на св. Д. – съпруга на ищеца, чийто показания подлежат на преценка по реда на процесуалното правило на чл. 172 ГПК, е установено и това не оспорено на етапа на въззивното производство, че непосредствено след произшествието съпругът ѝ е бил в неадекватно състояние, първоначално не е помнел близките си, а до 6-я месец след произшествието е бил изцяло обездвижен на легло и се нуждаел от помощ. Проходил на 7-я месец с проходилка, после с бастун. Наложило се е да напусне работата си като автомонтьор. Имал затруднения в придвижването - с куцаща походка е, има и проблеми с паметта – трябвало да си записва задачите за деня; станал нервен, сприхав, чувствал се безполезен, посещавал

и психолог.

От заключението на изслушаната по делото комплексна авто-техническа и съдебномедицинска експертиза е установено още, че към момента на настъпване на процесното ПТП от 12.09.2016г., при което ищецът е бил водач на т.а. „Фолксваген Транспортер“ с рег. № ***, фабрично оборудван с обезопасителни колани, ударен в задната част на купето от застрахования при ответника водач, тялото му е било „свободно подвижно“ в автомобилното купе, поради което той е пътувал без поставен предпазен колан. Като се изхожда от предназначението на колана, ако ищецът бе пътувал с правилно поставен обезопасителен колан, той е щял да получи по малко по брой и с по-малка тежест травматични увреждания, тъй като щеше да се ограничи второто движение на главата и тялото му и те нямаше да достигнат предните части и детайлите на автомобилното купе и пострадалият да получи тежките увреждания.

Във въззивното производство са приети новосъставени документи относно здравословното състояние на ищеца – ответник по жалбата. С оглед предмета на въззивното производство и спорните въпроси, на които следва да се даде отговор, въззивният съд намира, че същите са неотносими към определяне на размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, описани в исковата молба, определено от първоинстанционния съд в размер на търсената от ищеца сума, който размер се оспорва само по жалба на ответника. Евентуално проявилите се нови вреди и влошаване на здравословното състояние на пострадалия могат да бъдат предмет на нова искова претенция.

С оглед изложеното за предмета на въззивното производство, очертан от оплакванията на ответника срещу решението на първоинстанционния съд в негова осъдителна част, на настоящия етап от производството основните спорни въпроси са по размера на търсеното обезщетение за неимуществени вреди и дали приносът на пострадалия към вредоносния резултат възлиза на повече от 20 %, на колкото го е оценил първоинстанционният съд. Следователно въззивният съд в правоприлагащата си дейност изхожда от положението, че ищецът е пострадало лице от ПТП, станало на 12.09.2016г., а ответникът е материалноправно легитимиран да отговаря по иска с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащането на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от застрахования при него със застраховка „Гражданската

отговорност“ делинквент (чл. 269 ГПК; чл. 429 – 437 вр. чл. 477 и сл. КЗ).

Застраховането срещу гражданска отговорност е правоотношение, по силата на което застрахователят се задължава да обезпечи застрахователна закрила срещу риска от възникване на гражданска (деликтна) отговорност в тежест на застрахования, като при настъпване на застрахователното събитие, плаща дължимото от последния обезщетение за вредите, причинени на трети лица. Застрахователното събитие при тази застраховка, като проекция на застрахователния риск, е възникването на гражданска отговорност в тежест на застрахования, което не се оспорва на настоящия етап от производството. Неимуществените вреди, които ищецът твърди, че са му причинени от процесното ПТП, подлежат на доказване на общо основание (чл. 154, ал. 1 ГПК). В жалбата, по която е образувано въззивното производство, по същество се поддържа, че изводите на съда в обжалваното решение за размера на дължимото обезщетение противоречат като резултат на материалния закон – чл. 52 ЗЗД.

Въз основа на приетото за установено и от въззивния съд, предвид характера и тежестта на множеството увреждания на здравето на ищеца (на 57 години към датата на ПТП) в областта на главата, гърдите и на опорно-двигателния апарат, настъпилите посттравматични усложнения, опасността за живота му, претърпените от него болки и неудобства от физическо естество, присъщи на уврежданията, вкл. търпените интензивни болки, характера и продължителността на лечението с общ лечебен и възстановителен период от около 8 месеца (вкл. болничен престой), необходимост от ползване на чужда помощ за извършване на обичайни дейности за около 6 месеца, продължаващата проява на болки при определени условия, настъпилите артрозни изменения в областта на дясната тазобедрена става и останалата накуцваща походка; не на последно място негативното отражение на травматичното събитие в психоемоционален план и върху начина на живот на пострадалия, сменил и професията си, както и при съобразяване на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия, въззивният съд намира, че обезщетението за търпените неимуществени вреди в приложение на чл. 52 ЗЗД не може да бъде определено под размера на 120 000 лв. на колкото възлиза цената на иска и е било определено от първоинстанционния съд, което, в случай на основание за

присъждане изцяло, в никакъв случай не води до обогатяване на пострадалото лице. Следователно общо формулираният довод на жалбоподателя за нарушение на чл. 52 ЗЗД е неоснователен. При влошаване на здравословното състояние и новопроявили се вреди от деликта, от който се присъжда обезщетение, както се посочи, това би било ново основание за търсене на отговорност от делинквента, съотв. от ответника. Тук следва да се подчертае изрично, че съдът не взема предвид при определяне на дължимото обезщетение проявилите се припадъци при пострадалия и поставената му през 2021г. диагноза „Гранд мал припадъци“, съгласно удостовереното в представените пред въззивния съд документи.

По възражението за съпричиняване:

Въззивният съд също формира извод, че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат, релевирано от ответника, което е в спорния предмет и на въззивното производство, е доказано откъм нарушение на чл. 137а, ал. 1 ЗДвП. Съпричиняването на вредоносния резултат има, когато поведението на пострадалия е било в причинна връзка с вредоносния резултат. Релевантен за допринасяне за настъпването на вредите е фактическият конкретен принос на пострадалия към вредоносния резултат, а не допуснато от негова страна формално нарушение, необуславящо вредоносния резултат. На настоящия етап не се спори и е установено по делото, че пострадалият водач не е ползвал предпазен колан, а в случай, че беше поставил колан експертите са формирали извод, че травматичните увреждания щяха да бъдат по малко и с по-малка тежест, като при използването на колан щеше да се ограничи второто движение на главата и тялото му в купето на автомобила. Безспорно е, че пострадалият е допринесъл за причиняването на уврежданията си, поради неизползване, с оглед намаляване на риска от увреждане чрез ограничаване на подвижността на тялото, на предпазен колан, с какъвто е бил комплектован автомобилът, управляван от него. Той е приел, необжалвайки първоинстанционното решение, че поведението му е част от причинния процес, довел до вредоносния резултат, и, че приносът му възлиза на 20 % на колкото е бил определен от първоинстанционния съд. Въззивният съд приема обаче, че приносът му към получените увреждания е значителен, като счита, че той и делинквентът, нарушил правилата за движение, регламентирани в чл. 20, ал.

2 и чл. 23, ал. 1 ЗДвП (съобразно приетото от първоинстанционния съд), имат равен фактически принос за настъпване на установените телесни увреждания. Предвид констатациите на възприетото заключение на комплексната експертиза се налага обоснован извод, че тежките увреждания в областта на главата и тялото са настъпили именно поради неизползването на обезопасителен колан, поради което не може да се приеме, че приносът на пострадалия, който в значителна степен е допринесъл за уврежданията си и тежестта им, възлиза само на 20 %. Ищецът не е оспорил заключението при изслушването му (чл. 200, ал. 3, изр. 2 ГПК) и не е провел насрещно доказване на това, проведено от ответника, носещ тежестта на доказване на възражението за допринасяне на вредите. Въпросът за конкретния принос на увреденото лице е винаги фактически и доколкото ответникът е провел изискуемото от закона пълно доказване на приноса на пострадалия към собственото му увреждане (вж. т. 7 от № 1 от 23.12.2015г. по тълк. д. № 1/2014г., ОСТК на ВКС относно разграничението между допринасянето на пострадалия за възникване на самото ПТП като правно значим факт, който обуславя прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД и приноса на пострадалия за настъпване на вредата спрямо самия него, който факт също води до приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД), въззивният съд формира посочения по-горе извод за основателност на възражението на ответника, целящо намаляване на отговорността му, до размера от 50 %. Ето защо, доводите на жалбоподателя за нарушение на чл. 51, ал. 2 ЗЗД са основателни.

В резултат на приетото от въззивния съд за размер на дължимото обезщетение и за приноса към вредоносния резултат, редуцираното обезщетение поради този принос възлиза на 60 000 лв. (чл. 51, ал. 2 ЗЗД). С оглед приетото от пострадалото лице частично изпълнение в размер на 48 895, 75 лв., извършено след подаване на исковата молба, искът следва да се уважи до размера от 11 104, 25 лв. ведно със законната лихва от 08.09.2017г. (чл. 429, ал. 2, т. 2 вр. ал. 3 вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ) , като относно моментът, от който е присъдена лихвата не е повдигнат спор пред въззивния съд.

По изложените съображения предявеният иск за заплащане на обезщетение за доказаните в производството неимуществени вреди, резултат от процесното ПТП, за последиците от реализирането на което отговаря делинквентът, съотв. ответният застраховател, следва да се уважи до

посочения размер. Решението, при това положение, подлежи на частична отмяна и вместо това искът на отхвърляне над размера от 11 104, 25 лв. до присъдения размер от 48 895, 75 лв. На частична отмяна подлежи и решението в частта за разноските - над размера от 1 585, 22 лв. – разноски, присъдени в полза на ищеца; над размера от 964, 16 лв. – адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ, присъдено на представителя по пълномощие на ищеца; над размера от 444, 17 лв. – държавна такса, присъдена в тежест на ответника. На основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на жалбоподателя, съразмерно на отхвърлената част от иска, се присъждат разноски за въззивното производство в размер на 720 лв. – държавна такса за възивно обжалване. Липсват доказателства, че жалбоподателят е платил адвокатското възнаграждение за защита във въззивното производство, поради което съдът не присъжда такова възнаграждение в полза на жалбоподателя (вж. т. 1 от ТР 6 от 06.11.2013г. по тълк. д. № 6/2012г., ОСГТК на ВКС). В останалата обжалвана част решението на първоинстанционния съд е правилно като резултат и подлежи на потвърждаване. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА, съразмерно на отхвърлената част от жалбата, на представителя по пълномощие на ищеца се присъжда адвокатско възнаграждение в размер на 458, 07 лв.

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 156 от 9 януари 2020г. по гр. д. № 4117/2020г. на Софийски градски съд, I ГО, 10 състав в частта, в която предявеният иск е уважен над размера от 11 104, 25 лв. до размера от 48 895, 75 лв. и в частта, в която са присъдени разноски - над размера от 1 585, 22 лв. – разноски, присъдени в полза на ищеца; над размера от 964, 16 лв. – адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ, присъдено на представителя по пълномощие на ищеца и над размера от 444, 17 лв. – държавна такса, присъдена в тежест на ответника и вместо това:

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от Й. Б. Й. срещу „Асиром Виена Иншурънс Груп“, Румъния за заплащане на основание чл.432, ал.1 КЗ на сумата 36 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди по застраховка

„Гражданска отговорност“ на автомобилистите за произшествие, осъществено на 12.09.2016г.

ОСЪЖДА Й. Б. Й., ЕГН *****, да заплати на

„Асиром Виена Иншурънс Груп“, Румъния, гр. Букурещ, бул. Карол I № 31 - 33, Сектор 2, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата 720 лв. – разноси.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 156 от 9 януари 2020г. по гр. д. № 4117/2020г. на Софийски градски съд, I ГО, 10 състав в останалата обжалваната част.

ОСЪЖДА „Асиром Виена Иншурънс Груп“, Румъния, гр. Букурещ, бул. Карол I № 31 - 33, Сектор 2, да заплати на адв. Ж. Т., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 ЗА, сумата 458, 07 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ за въззивното производство.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му, при условията на чл. 280 ГПК, пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____